
Muutokset vuoden 2026 talousarvioon

KhMi 25.05.2026 § 60
38/02.01.00/2025

Valmistelija

Kunnanjohtaja Anne Ukkonen

1. Lisämääräraha määräaikaisen varhaiskasvatuksen opettajan palkkaamiseen Leppäkertun päiväkotiin kaudelle 2026-2027

Leppäkertun päiväkodin lapsimäärä ylittää ryhmäkoon sallitun enimmäismäärän syksyllä 2026. Yli kolmevuotiaita lapsi saa olla kasvattajaa kohden 7 ja alle kolmevuotiaita neljä.

Ryhmän kokonaissuhdeluku ei saa ylittää 21.

Syyskuussa lapsia on Leppäkertturyhmässä 19, mutta laskennallisesti 28 (alle kolmevuotiaita 9 ja yli kolmevuotiaita 10). Ryhmä on lain määräämällä tavalla jaettava kahteen ryhmään. Jokaisessa lapsiryhmässä tulee olla varhaiskasvatuksen opettaja, joka vastaa ryhmän pedagogisesta toiminnasta sekä toiminnan suunnittelusta varhaiskasvatuslain sekä ohjausasiakirjojen mukaisesti. Tarve ryhmän jakamisella kahteen koskee näillä näkymin vain yhtä toimintakautta.

Toiminnan jakaminen kahteen lapsiryhmään 1.8.2026 alkaen edellyttää muutosta hyväksyttyyn vuoden 2026 talousarvioon: henkilöstösuunnitelmaan on lisättävä Miehikkälän päiväkodille varhaiskasvatuksen opettajan tehtävä 1.8.2026 alkaen (0,42 htv) ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tulosalueen käyttötalousosan henkilöstömenot lisääntyvät rekrytoinnin myötä kokonaisuudessaan noin 20 000 €. Opettajan määräaikainen tehtävä ja palkkakustannukset huomioidaan normaaliin tapaan vuoden 2027 talousarvion laadinnassa. Lisämäärärahan tarve loppuvuodelle 2026 on siten opettajan kuukausipalkan, sivukulujen ja mahdollisten kokemuslisien kanssa noin 20 000 €.

2. Salpalinja-museon kahvilatoiminta

Salpalinja-museon lounaskahvilatoiminta yrittäjävetoisena päättyy 31.5.2026. Kunta on pyrkinyt järjestämään kahvilatoiminnan jatkumisen ensisijaisesti yritysvetoisena toimintana edelleen, mutta yrittäjää kesälle 2026 ei ole saatu. Museon kahvilatoiminta on tärkeä osa Salpalinjamuseon matkailullista arvoa ja tästä syystä toiminta on nyt poikkeuksellisesti jouduttu järjestämään kunnan omana toimintana.

Lounaskahvila tukee museon matkailullista toimintaa, mutta on toiminnallisesti museotoiminnasta erillistä markkinaehtoista liiketoimintaa. Tämä edellyttää, että lounaskahvilatoiminnon tulot ja menot on eriytettävä kirjanpidossa museotoiminnan tuloista ja menoista. Tämä varmistaa, ettei verorahoja käytetä liiketoiminnan tukemiseen. Eriyttäminen toteutetaan perustamalla nimistöön erillinen kustannuspaikka kahvilatoimintaa varten.

Kun kunta myy palveluita tai tuotteita avoimilla markkinoilla, hinnoittelun on perustuttava liiketaloudellisiin periaatteisiin. Kunta ei saa hinnoitella palveluitaan alle omakustannehinnan, ellei kyseessä ole yleishyödyllinen

sosiaalinen tai kulttuurinen toiminta. Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) valvoo kilpailuneutraliteetin toteutumista ja virasto voi puuttua hinnoitteluun tai vaatia yhtiöittämistä, jos se vääristää markkinoita. Kahvilatoiminnan hinnoittelussa hyödynnetään edellisen palveluntuottajan hinnastoja.

Kun kunta harjoittaa taloudellista toimintaa kilpailutilanteessa yksityisten yritysten kanssa samoilla markkinoilla, toiminta on pääsääntöisesti yhtiötettävä. Yhtiöittämisspakkoa ei ole, jos kyse on kunnan lakisääteisten palveluiden tuottamisesta asukkaille tai toiminta on luonteeltaan vähäistä (esimerkiksi satunnaista ja pienimuotoista oheismyyntiä). Kuntalaki velvoittaa kunnat itse arvioimaan markkinatoimintojensa lainmukaisuutta. Kuntalain 127 §:ssä on säädetty poikkeuksista yhtiöittämisvelvollisuudesta vaikka kysymys olisi kilpailutilanteessa markkinoilla toimimisesta. Poikkeuksilla mahdollistetaan kunnan toiminnan kokonaistaloudellinen tehostaminen tai poikkeukseen on muu erityisen painava syy. Kunta on pyrkinyt ensisijaisesti löytämään kahvilatoiminnalle jatkajan yrittäjävetoisena toimintana.

Kahvilatoiminnan pyörittäminen museon kesäaukioloaikojen puitteissa 1.6.2026 alkaen edellyttää kolmen osa-aikaisen määräaikaisen työsuhteen lisäämistä hyväksytyn talousarvion mukaiseen henkilöstösuunnitelmaan (yhteensä n. 1 htv). Sekä yleishallinnon toimialan ulkoiset tuloarviot että määrärahat lisääntyvät kahvilatoiminnan järjestämisen vuoksi noin 70 000 € suhteessa hyväksyttyyn vuoden 2026 talousarvioon. Museon kahvilatoimintaa aiemmin pyörittäneen yrityksen kirjanpidon raportteihin perustuen kahvilamyyntiä voidaan odottaa kertyvän noin 70 000 €. Aine-, tarvike- ja palveluostoja toiminnasta arvioidaan aiheutuvan noin 41 000 €. Henkilöstökulua kolmen osa-aikaisen määräaikaisen ruokapalvelutyöntekijän palkkaamisesta aiheutuu yhteensä noin 29 000 € (palkkakulut 24 000 € ja sivukulut noin 5 000 €). Kahvilatoiminta ei näin ollen muuta valtuustoon nähden sitovana talousarviossa 2026 raportoitua yleishallinnon toimintakatetta (netto).

Esittelijä

Miehikkälän kunnanjohtaja Anne Ukkonen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi edellä esitetyt talousarviomuutokset.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.